

מתוק מדבש

כניסת השבת - 18.52
יציאת השבת - 19.59
רבנו תם (72 דקות זמניות) - 20.40
(אופק חדרה)

שנה תשיעית - גיליון 362
פרשת שופטים תשפ"ג

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א
פנתי הכנסת 'פית יוסף' ו'אפתת אחים' אפנת אולגה
ינתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

יום שישי בשעה 18.00 שיעור 'בואי כלה'
על פרשת השבוע: (להאזנה 03-6171111)
חדש - יזכור חי 333 פקול הולנד
ביום שבת קודש 17.00 דרשה ושיעור
ביהכ"נ 'בית יוסף' א.ת.ג, אולגה

חדש!!! מתחילים מסכת 'סוכה'
מתחיל כל יום בשעה 18.15
תפילת בית הכנסת 'אהבת אחים' רח'
החלוק גבעת אולגה (ליד תבליני תם)

אתם שיושיע אתכם'.

הקדמה ב': בפסוק 'שמע ישראל' יש שתי אותיות גדולות יותר והן ע' שמילה 'שמע' וד' במילה 'אחד' ויחד הם 'עד'. וזה שאומרת התורה 'לא יומת על פי עד אחד' דהיינו זה שיוצא למלחמה לא ימות בקרב מתוך שאתם זהירים בקריאת 'שמע ישראל' בוקר וערב. מתוק מדבש!

תמים תהיה עם ה' א-לוקיך (יח' ג')

רש"י: התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ולא תחקור אחר העתידות אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו מסופר (מרווה לצמא) על תלמיד שלמד בתלמוד תורה מסוים שבמשך כמה ימים לא הגיע כיוון שלא חש בטוב, אילו היו ימים שלא היו טלפונים ולא הייתה להורים דרך להודיע. לאחר שלושה ימים החליט המלמד להגיע ולבקר את תלמידו האהוב. הוא הגיע לבית המשפחה ודפק על דלת הכניסה. ואולם, לבית הזה היו שתי כניסות... האבא שמע את הדפיקות ופתח את דלת הכניסה השנייה. המלמד נכנס, בירך ועודד את המשפחה ואת תלמידו ולפני שיצא פנה לאבא ואמר: 'אני מודה לך שחזקת אותי...'

'אני?!' התפלא האבא 'הרי לא אמרתי כלום?' והמלמד הסביר: קורה שיהודי דופק על דלתי הרחמים ומבקש מה' ישועה, והוא מתחנן שישועתו תגיע באופן מסוים, ולפתע הוא רואה כי ה' פתח לו דלת אחרת לחלוטין שהוא לא ציפה לה בכלל. ולכן אומרת התורה 'תמים תהיה עם ה'...' להתהלך עם ה' בתמימות ולסמוך עליו שהוא יפתח לנו את הישועה בדרך הטובה ביותר. מתוק מדבש!

ומי האיש אשר אירש אישה לא לקחה ילך וישוב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה (כ' ז')

וביאר רש"י: 'שאם לא ישמע לדברי הכהן כדאי הוא ימות' ויש לשאול: 'א' מדוע מגיע לו זאת? ב' מדוע רש"י המתין עם פירוש זה עד כאן ולא אמר זאת על 'מי האיש אשר בנה בית ולא חנכו או כרם ולא חיללו?' וראיתי ביאור נפלא (שאלת רב): אדם שבנה בית ולא חנכו או נטע כרם לא חיללו אם יצא למלחמה ויהרג רח"ל הרי שההפסד יהיה של האדם עצמו, אבל אדם שאירש אישה הרי שאם הוא ימות יגרם צער לבת ישראל. ונמצא שחומרה זו באה על חשבון הזולת ולכן אומר רש"י שאם לא ישמע לדברי הכהן כדאי הוא שימות. מתוק מדבש!

רציון וסיפור - איך צופרים מאידאולוגיה...?

שופטים ושוטרים תתן לך בכל שערך (טז', יח')

הנה הגיע חודש אלול. ביום ראשון יחלו הספרדים באמירת הסליחות 'בן אדם מה לך נרדם' 'אדון הסליחות' השבוע שאל אותי תלמיד: 'רבנו, איך עוברים מאוגוסט

שופטים ושוטרים תתן לך בכל שערך (טז', יח')

מובא בספר 'זכרון שמואל' אם באו על האדם ייסורים רח"ל שהם בבחינת 'שופטים ושוטרים' יתלה זאת בביטול תורה שנאמר 'תיתן לך בכל שערך' דהיינו בסיבת ביטול שערי ציון המצוינים בהלכה. מתוק מדבש!

לא תטע לך אשרה כל עץ אצל מזבח ה' (טז', כא')

מובא במכילתא (משפטים א') 'ואלה המשפטים אשר תשים לפניך והסמיק זאת לעניין המזבח לומר לך שהסנהדרין צריכה להיות ליד המזבח' ומדוע באמת? מסביר נפלא רבי מאיר שפירא מלובלין צ"ל: המזבח היה בנוי מתוכו בעפר אבל מבחוץ היה מצופה נחושת, העפר רומז לענווה והנחושת לתקיפות ועזות. ולכן הסמיכו את הסנהדרין למזבח לומר לדייני ישראל גם אתם צריכים להיות כמו המזבח: בתוכם להתנהג בענווה אבל בבואכם לדון אתן צריכים להיות תקיפים כמו שאמר 'לא תגורו מפני איש'. מתוק מדבש!

ובציון זה מילתא דקדוהא

איש אחד הולך כרחוק ודחף עצמת תינוק. מהצדפה בקצו צרחות קולניות והאיש היה מאלף שוב ושוב: 'יצנקלה, תירצה! תירצה יצנקלה...'
כשהצרחות לא פסקו, הריט האיש מן הצדפה תינוקת לבושה מלכה ורודה. 'מדוע קראתם לי צדפה יצנקלה?' השתאה אחד הצופים במחנה.
הביט בו האיש והשיב: 'יצנקלה זה אני!...'

על פי שנים עדים או שלושה עדים יומת המת (יז', ו')

מדוע נאמר 'יומת המת'? היה לו לומר 'יומת האיש' שהרי לא הורגים אדם מת? מתרץ רבנו 'אור החיים' הקדוש זיע"א: 'כפל לומר המת, להעיר כי אם לא נמצאו לו עדים והתראה בן מות הוא לשמים אלא שבעדים והתראה יומת בידי אדם המת שהיה עומד למיתה בידי שמים'. ולכן נאמר 'יומת המת' כי גם אם לא היו עדים והתראה הוא היה מת על חטאו שעבד עבודה זרה. מתוק מדבש!

לא יומת על פי עד אחד (יז', ו')

הסביר נפלא רבי שמואל משינובא (הובא בספר 'רמתיים צופים') הקדמה א': 'כי תצא למלחמה על אויבך וראית סוב ורכב עם רב ממך לא תירא מהם'... 'וניגש הכהן ודיבר אל העם ואמר אליהם שמע ישראל' ודרשו בגמרא (סוטה מב') 'אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי: אמר להן הקדוש ברוך הוא לישראל: אפילו לא קיימתם אלא קריאת שמע שחרית וערבית אי אתם נמסרין בידם'. וכמו כן ביאר רש"י 'אפילו אין בכם זכות אלא קריאת שמע בלבד כדאי

לא לול? והאמת שזה באמת שאלה רצינית... לעבור מ'בין הזמנים' של חוויות וכיפיים לימי הרחמים והסליחות. איך עושים את זה?

אז בואו ברשותכם נשאל שאלה: אבא מגיע לביתו ומכריז 'ילדים חמודים, אבא קנה לכולם גלידות שמנת משובחות, בואו לאכול' והנה, הילד דודי בן ה-11 אומר 'אבא, אבל אני אכלתי ארוחה בשרית לפני שעה'. הוא לוקח את הגלידה ושומר אותה.

ובמקום אחר יושב בחור צעיר, שלא זכה לגדול בבית שומר מצוות, גם הוא מקבל גלידה חלבית אחרי שסיים ארוחה בשרית אבל הוא לא מתאפק ואוכל אותה.

והשאלה היא מי נהנה יותר מהגלידה? זה שאכל אותה או זה שלא אכל והתגבר? והתשובה היא ברורה: זה שלא אכל נהנה יותר, כי ההנאה מאכילת הגלידה היא רגעית ואילו הסיפוק וההנאה מההתגברות על החטא היא הנאה נצחית!!! ועל זה באה התורה ומצווה אותנו 'שופטים ושורים תיתן לך בכל שעריך' וכפי שביאר הש"ה הקדוש מדובר על שבעת שערי ההנאה של האדם: שתי עיניים, שתי אוזניים, שני נחיריים ופה. והאדם מצווה לשלוט עליהם שלא לבצע בהם פעולות האסורות שה' אוסר לעשות. *וזה ענין מן תורה!*

והרעיון יובן אולי יותר טוב ע"פ סיפור נפלא שסיפר המלמד היקר רבי עמרם בינעט שליט"א (הובא ב'דרשו'): סיפר לי רב שעובד שנים רבות כמלמד, שבשנה הראשונה שלו בעבודה, היה לו מקרה מעניין. וכך הוא סיפר:

בתקופה הראשונה היה לי די קשה עם משמעת. הילדים מאוד אהבו אותי אבל דווקא בגלל שהייתי כזה נחמד ואהוב, הם הרשו לעצמם להפריע קצת, ואני לא היה לי לב להעניש ילדים בחומרה, כך שההפרעות לפעמים יצאו קצת משליטה.

באחת הפעמים סיימנו פרק משניות, והילדים חגגו את הסיום בפרץ של שמחה. הם דפקו על השולחנות, חלקם בפראות, היו כמה שצרחו, ואני דווקא אפשרתי להם. למה לא? שיוציאו את המרץ כמה דקות, יירגעו ונמשיך לפרק הבא בהתלהבות. לא ראיתי בזה כל פסול.

והנה, אני שם לב שכמה ילדים מסמנים לי משהו עם היד ועם העיניים, הם מסמנים לי לכיוון הדלת שהייתה סגורה. אני מנסה להבין למה הם רומזים ולמה הם לא אומרים את זה בצורה ברורה, ואז קלטתי שהם מסמנים לי שהם רואים מהחלון של הכיתה שהמנהל עומד מאחורי הדלת ומקשיב למה שקורה בפנים.

הרגשתי שהדם מתרוקן מגופי. נתפסתי בקלקלתי! אני נותן לילדים לחגוג באמצע השיעור בצורה לא מקובלת, והמנהל מקבל עכשיו המחשה מה קורה כשמחזיקים כזה מלמד בחיידר.

ניסיתי לחשוב מה אני יכול לעשות? להשתיק עכשיו את הילדים בגלל שהמנהל עומד בחוץ? זה לא חינוכי ולא מקצועי, זה משדר להם חולשה נוראה של המלמד, וגם חוסר אמינות, כאילו אני מרמה את המנהל יחד איתם. לא בא בחשבון.

אמרתי לעצמי, שיחגגו הלאה. אם ייכנס המנהל אני אקבל אותו בחיוך, ככל שאצליח לחייך, ואסביר לו שאנחנו חוגגים סיום של פרק משניות. לא מתאים לו? שיגיד לילדים שזה לא מקובל. מה אני יכול לעשות?

בתוכי התחוללה סערה של ממש, אבל הצלחתי לשמור על ארשת פנים שלוה, ישבתי בשקט מתוח עד שהילדים נרגעו, ואז אמרתי להם: 'יופי ילדים, שמחנו בשמחת התורה. אבל איך אנחנו יכולים לדעת אם זו באמת שמחת התורה או שסתם השתוללנו? זה תלוי איך ממשיכים מכאן, אם עכשיו נמשיך ללמוד בשמחה והתלהבות, אות היא שהשמחה הייתה שמחה של תורה. אבל אם חלילה ההשתוללות הזאת תגרום להסחת דעת מהלימוד שאחריה, סימן שזאת לא שמחה כשרה...'

כמובן שאחרי כזאת הקדמה כל הילדים שקעו בלימוד משניות, גם אני שקעתי בלימוד יחד איתם, אמרנו את המשנה ביחד, הסברתי אותה, ושוב אמרנו כולם ביחד בקול גדול ובניגון נפלא. שכחתי שבכלל היה את הסיפור עם המנהל.

אחרי חמש דקות המנהל נכנס לכיתה... התברר לי למפרע שכל הזמן הזה הוא עמד שם, חיכה וחיכה עד שמצא את הזמן הנכון להיכנס לכיתה כדי לגרום לי להרגיש טוב שהוא נכנס בזמן שכולם לומדים בצורה כל כך נפלאה.

'אתם שומעים ילדים', אמר להם המנהל 'אני עברתי כאן במסדרון, ואני שומע אתכם לומדים בכזאת התלהבות, בכזה חשק. לא יכולתי להתאפק, הייתי חייב להיכנס כדי להגיד לכם שזכיתם שיש לכם מלמד מאוד מיוחד שיודע ללמד במתיקות נפלאה, ולהחדיר בכם את המתיקות של לימוד התורה. אני מציע לכל ילד שיש לו שכל לנצל את הזמן, לא תמיד יהיו לכם כאלו מלמדים מיוחדים!'

עד כאן הסיפור שהיה. הוסיף ידדי, בעל המעשה ואמר לי: 'דע לך שההתנהלות הזאת של המנהל שחיכה בחוץ כדי למצוא רגע טוב שבו הוא יוכל להחמיא לי לעיני תלמידי, זה מה שעשה אותי מלמד מוצלח! זה נתן לי ביטחון, זה נתן לי חשק להשקיע בעבודה. עברו מאז כבר שנים רבות ואני עדיין אסיר תודה למנהל הזה, שהוא איש חינוך אמתי, וידע איך לבנות אותי כדי שאהיה מחנך בעצמי!'

ואני רוצה להוסיף שלדעתי הדבר הגדול בסיפור היא התגובה של המלמד שאמר לתלמידים שהדרך לבחון האם שמחה היא שמחה של תורה או חלילה הוללות תלויה במבחן הפשוט: לאן אתה ממשיך מכאן? אם השמחה מובילה להמשך לימוד תורה ועבודת ה' זאת שמחה של תורה אבל אם ההמשך מוביל לפורקן חלילה ולא לימוד ותורה אזי זו הייתה הוללות.

אחים יקרים! שאלנו איך עוברים מאווגוסט לאלול? התשובה ע"י שנצל את אלול ללימוד תורה ולקיום מצוות, זה מוכיח שכל החוויות והכיפיים של ימי 'בין הזמנים' והחופשה היו למעשה חלק משמחה של תורה.

ה' יזכנו, אמן! שבת שלום! חודש טוב ומבורך!

לע"נ: אבי מורי ממוס בן גזרה ז"ל ואמי מורתי גיטה בת מנטה ז"ל
מו"ר חמי ר' עמרם בן רחל ז"ל / יעקב בן רבקה ז"ל
יחזקאל מצלאוי בן רחל ז"ל / תמר בת מוזל ז"ל / יהודית בת אסתר ז"ל
מיימון ספיר בן מוזל טוב ז"ל

להצלחת: דקל מלכה - להצלחה / אורי ישראל - רפ"ש
סוזן בת ימנה - רפ"ש / אהרון בן מסעודה - רפ"ש
דוריאן הודיה בת נעמי ונועם חן בת שולה - רפואה שלימה